Otázka: Občanské, soukromé a vlastnické právo

Předmět: Právo, Společenské vědy

Přidal(a): Wolfarine

Občanské právo = souhrn právních norem upravujících společenské vztahy

- Majetkové vztahy FO a PO
- Majetkové vztahy mezi těmito osobami a státem
- Vztahy vyplývající z práva na ochranu osobnosti

Občanské právo je dispozitivní právní předpis

- Ostatní vztahy upravují speciálně zaměřené právní normy, př.: občanský zákoník, živnostenský zákon
- Ve všech občanskoprávních vztazích mají účastníci rovné postavení- to dává základ právu soukromému
- Účastníci občanského práva jsou povinni dbát na nezasahování do práv a oprávněných zájmů jiných osob

Obecně platné zásady

- V občanskoprávních vztazích je odvoleno vše, co není zákonem zakázáno- Fo.Po
- Státním orgánům je zakázáno vše, co není zákonem výslovně povoleno.

Zákon za dne 3. Února 2012

Občanský zákoník

- Tento zákon nabývá účinnosti 1. Ledna 2014
- Pramen: Ústava, Listina základních práv a svobod, dále pak občanský zákoník, autorský zákon, zákon o vynálezech, průmyslových vzorech,...

Soukromé právo

Spočívá v tom, že

- A) každý má právo na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobod, cti, důstojnosti a soukromí
- B) rodina, rodičovství a manželství požívají zvláštní zákonné ochrany
- C) Nikdo nesmí pro nedostatek věku, rozumu nebo závislosti svého postavení nedůvodnou újmu, nikdo však nesmí bezdůvodně těžit z vlastní neschopnosti k újmě druhých.
- D) Daná slib zavazuje a smlouvy mají být plněny
- E) Vlastnické právo je chráněno zákonem a jen zákon může stanovit, jak vlastnické právo vzniká a zaniká
- F) Nikomu nelze upřít to, co mu po právu náleží

Ochrana soukromých práv

Každý se může domáhat ochrany-soud, předběžné orgán veřejné správy.

Právní případ bude rozhodnut jako jiný, který už rozhodnut byl

- Ten, komu hrozí bezprostřední nebezpečí nebo újmy na životě, zdraví, majetku má právo se ochránit přiměřenou svépomocí, je-li zřejmé, že by pomoc veřejné moci přišla pozdě(př: Zloděj-zmlátit, ne zabít)

OSOBY

- právní osobnost je způsobilost mít práva a povinnosti
- svéprávnost je způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem.
- Právní osobnosti ani svéprávnosti se nemůžeme vzdát ani z části.

Osoba blízká je příbuzná v přímé řadě-sourozenec, manžel/ka, registrovaný partner

=) jiné osoby v poměru rodinném nebo obchodním se pokládají za osoby sobě navzájem blízce obdobné- tchán, tchýně.

ČLOVĚK MÁ PRÁVNÍ OSOBNOST OD NAROZENÍ AŽ DO SMRTI

- Každý člověk odpovídá za své jednání, je-li ho schopen posoudit a ovládnout. Kdo se vlastní vinnou přivede do stavu, v němž by jinak za své jednání odpovědný nebyl, odpovídá za své jednání v tomto stavu učiněném.

Na počaté dítě se hledí jako na již narozené, pokud to vyhovuje jeho zájmům-dítě se narodilo živé. Nenarodí-li se však živé, hledí se na něj, jako by nikdy nebylo.

ZLETILOST

- plně svéprávným se člověk stává zletilostí- dovršením osmnáctého roku věku
- před nabytím zletilosti se plné svéprávnosti nabývá přiznáním svéprávnosti nebo uzavřením manželství
    - svéprávnost nabytá uzavřením manželství se neztrácí ani zánikem, ani prohlášením manželství za neplatné.

NEZLETILOST

- každá nezletilý, který nenabyl svéprávnosti, je způsobilý k právním jednáním přiměřeným rozumové a volné vyspělosti jeho věku
- udělí-li zákonný zástupce nezletilého souhlas k samotnému provozování obchodního závodu nebo jiné obdobné výdělečné činnosti, stává se nezletilý způsobilý k jednáním, jež jsou s touto činností spojeny.
- K platnosti souhlasu se vyžaduje povolení soudu-) souhlas může zákonný zástupce odvolat jen s přivolením soudu.
    - Závislá práce nezletilých mladších než patnáct let nebo nezletilých, kteří neukončili školní docházku, je zakázána. Tito nezletilí mohou vykonávat jen uměleckou, kulturní, reklamní nebo sportovní činnost-) Nezletilý, který dovršil 15 let věku a ukončil povinnou školní docházku, se může zavázat k výkonu závislé práce(podle jiného právního předpisu)
    - Zákonný zástupce nezletilého, který nedosáhl věku 16 let, může rozvázat jeho pracovní poměr nebo smlouvu, pokud je to nutné v zájmu vzdělání, vývoje nebo zdraví nezletilého.

Předběžné prohlášení

V očekávání vlastní nezpůsobilosti může právně člověk projevit vůli, aby byly jeho záležitosti spravovány určitým způsobem, nebo aby se určitá osoba stala jeho opatrovníkem

Forma:

- a) veřejná listina
- b) soukromá listina opatřená datem a potvrzená dvěma svědky(uvedou údaje, podle nichž je lze zjistit)

Svědek-osoba, které na prohlášení a jeho obsahu nemá zájem, není nevidomá, neslyšící, němá nebo neznalá jazyka, v němž je prohlášení učiněno.

Jde-li o osobu nevidomou nebo osobu, která je neumí/nemůže číst/psát, musí být prohlášení nahlas přečteno svědkem, který prohlášení nepsal. Osoba před svědky potvrdí, že listina

obsahuje jeho pravou vůli.

Občanská zákoník- starý

Rozdělen na 5 částí:

- A) Práva věcná- právo vlastnické a práva k cizím věcem
- B) Práva závazková- smlouvy, závazky z porušení práva(odpovědnost za škodu)
- C) Práva dědická
- D) Práva osobnostní-právo na ochranu osobnosti
- E) Práva osobně majetková- autorské právo, právo k vynálezu, k průmyslovému vzoru, ochrana práv k novým odrůdám rostlin a plemenům zvířat.

PRÁVO OSOBNOSTNÍ

-právo na ochranu osobnosti, života, zdraví, občanské cti, lidské důstojnosti, soukromí, jména

a projevům osoní povahy-obrazové a zvukové záznamy+ ochrana jména PO a názvu PO

V tiskovém zákoně právo na opravu nepravdivého či zkresleného údaje, který byl uveřejněn a který se dotýká cti fyzické osoby a právnické osoby pokud se to dotýká dobré pověsti.

Zákoník práce-poskytována ochrana fyzické osobě v souvislosrti s podáváním pracovního posudku- zaměstnavatel je je povinnen seznámit zaměstnance s obsahem jeho práce. Ten nemusí souhlasit a může se soudně domáhat změny údajů.

Trestní zákoník – náleží každé fyzické osobě, jeho vznik je shodný se vznikem způsobilosti k právům

-bez svolení za účelem na základě zákona(při šetření trestné činnosti)

– trestný čin pomluvy, vydírání, omezování osobní svobody

Zastoupení: ten, kdo je k právním úkonům způsobilý

Ten, kdo bude jednat v zájmu zastoupeného.

Vzniká: na základě zákona pro osobu mladší 18 let, osoby nezpůsobilé, rozhodnutím státního orgánu (určení opatrovníka)

Plná moc

-plná moc vzniká udělením práva zastupovat zmocněnce zmocnitele

-vždy písemná

Náležitosti plné moci

Uvedeno „PLNÁ MOC“

Kdo zmocňuje+ jeho ověřitelné údaje-jméno, příjmení, rodné příjmení, rodné číslo, číslo občanského průkazu, trvalé bydliště

Zmocněnec-koho zmocňuji, a jeho ověřitelné údaje

Obsah zmocnění-čemu, k jakému úkonu je zmocněnec zmocněn, může být uveden čas v kterém má být proveden

Datum a místo vyhotovení a podpis zmocnitele

Notářské osvědčení

Překročení pravomoci zmocnitele

Možnost dodatečně úkon odsouhlasit a uznat plnou moc za platnou

Možnost nesouhlasit s úkonem= odkazuje na obsah plné moci= zvýšené náklady platí zmocněnec

Plná moc zaniká:

- Provedením úkonu
- Odvoláním plné moci zmocnitelem
- Odvoláním plné moci zmocněncem
- Zemře-li zmocněnec x zemře-li zmocnitel, zmocněnec dokončí úkol

Neplatnost právní moci

- Byl-li úkon proveden osobou, která nemá způsobilost k provedení úkonů
- Pokud svým obsahem odporuje zákonu
- Není-li právní úkon učiněn ve formě, kterou vyžaduje zákon nebo se účastníci nedohodli
- Jehož předmětem je plnění nemožné

Věcná práva

-zajišťují majiteli právo nakládat s ní podle vlastní vůle a omezují práva ostatních k této věci

-předmětem věcného práva jsou věci odlišné podstaty: hmotné x nehmotné

majetek=hmotné věci ve vlastnictví

majetkové právo= právo k nehmotným věcěm, pohledávkám.

celková hodnota majetku osoby se snižuje o její dluhy

Věci hmotné

Jsou prostorově vymezené a lidskými smysly poznatelné celky zevního světa

Třídící hlediska

- a) movitá a nemovitá – lze je přemístit beze změny podstaty věci – pozemky, stavby se zemí spojeny pevnými základy-) silnice, obrubník x plot, dřevěná chata)
    - nemovitosti jsou evidovány na katastrálních úřadech- Katastr nemovitostí ČR
- b) spotřebitelné x opotřebitelné (=) zuživatelné x nezuživaltené –jednorázová nebo postupná spotřeba
- c) zastupitelné x nezastupitelné (=) druhová x individuální
    - hromadné se zastupují a jsou použitelné jen v určitém množství- na počet, míru, hmotnost
    - určené jednotlivě (kousek látky ,zrnka písku x budova, umělecké dílo)
- d) dělitelné x nedělitelné
    - lze je reálně bez poškození či zničení rozdělit.
    - při právním rozdělení se vytvářejí tzv. ideální podíly= zlomkem nebo procenty z ceny reálně nedělitelných věcí vyjádřený vlastnický podíl (dědění políx budovy)
- e) věc hlavní a její součásti nebo příslušenství
    - součást nemůže být oddělena, aniž by došlo ke znehodnocení věci hlavní
    - příslušenství jsou samotné věci, užívají se společně s věcí hlavní (vestavěná skříň x tažné lano v autě)

Věci nehmotné

= věci nemají hmotnou podstatu a zřetelné prostorové vymezení

= produkty myšlení: a) prvotní podoba= nápady bez vnější poznatelnosti.

Písemné či jiné ztvárnění

Pohledávky, práva vyplývající z používání ochranných známek

-mají majetkovou hodnotu:

1. Za života původce-licenční smlouva za odměnu využití vynálezu pro výrobu

2. právní nástupci původců =dědici je mohou zpeněžit.Dělí se na právo vlastnické. Spoluvlastnické právo držby a na práva k věcem cizím.

Omezení práva vlastnického

-může vyplývat ze zákona, z rozhodnutí soudu, nebo i správního orgánu-policie ČR-použití věci bez souhlasu vlastníka, vyvlastnění

normy obvykle nazývané sousedské právo- pro vlastníka to znamená dbát toho, aby nad míru přiměřenou poměrů neobtěžoval sousedy + nesmí ohrozí sousedovi stavbu nebo pozemek úpravami svého pozemku + vlastník je povinen umožnit vstup na svůj pozemek, stavbu, jestliže to vyžaduje údržba a obhospodařování sousedního pozemku nebo stavby.

oplocení pozemku může nařídit pouze soud

věc vyvlastnit nebo vlastnické právo omezit se smí jen na základě zákona ve veřejném zájmu za náhradu.

ve stavu nouze nebo v naléhavém veřejném zájmu je vlastník povinen dovolit, aby byla na nezbytnou dobu za náhradu použita jeho věc.

Nabývání vlastnického práva

Převodem vlastnického práva- vlastník převede smlouvou vlastnická práva na nového vlastníka

Přechodem vlastnického práva- věc přechází do vlastnictví někoho jiného nezávisle na vůli dosavadního vlastníka

Vlastní výrobu- nabytí vlastnictví k věci, která předtím ještě ve vlastnictví nikoho nebyla- u zhotovení věci

Směnou

Smlouvou -kupní, darovací, směnnou, o zhotovení věci na zakázku o vypořádání o společném jmění či podílového spoluvlastnictví

Vydržením

Výhra – finanční (loterie), věcné ceny (tomboly)

Nabytí věci v dobré víře

Evidované ve veřejném seznamu-stav zapsaný ve veřejném seznamu není v souladu se skutečným právním stavem.

Ochrana věcného práva tomu, kdo věcné právo nabyl od osoby, kterou na základě zápisu ve veřejném seznamu považoval za osobu k tomu oprávněnou=jednal v dobré víře.

=) nutnost, aby vlastníci dbali svých práv=kontrola zápisu ve veřejných seznamech+domáhat se nápravy (poznámka o spornosti a do 2 měsíců u soudu a a následně změna v zápise)

Neevidované- osoba, která získala věc od neoprávněného v dobré víře se stává jejím vlastníkem X pokud ale vlastník svou věc ztratil nebo mu byla odňata(zejména krádeží), může se dožadovat jejího vydání i proti osobě, která věc nabyla v dobré víře.

U nemovitosti –pokud se vlastnické právu k nemovitosti převádí smlouvou, musí být písemná a vlastnictví se nabývá vkladem vlastnického práva do katastru nemovitostí

U movitých věcí se nabývá vlastnických práv převzetím této věci.

Ochrana vlastnictví

-svépomoc- je k ní oprávně každý, komu bezprostředně hrozí neoprávněný zásah do vlastnického práva a pokud ochrana svépomocí je přiměřená.

-ochrana poskytována orgánem státní zprávy-kárná řízení v sousedských vztazích.(přestupková

komise)

-ochrana soudní- žaloba na vydání věci/ žaloba zápůrčí.

Zánik vlastnického práva- zánikem věci, opuštěním věci, smrtí vlastníka, smlouvou, která převádí vlastnická práva na někoho jiného(dědici), vydržením…

Právo spoluvlastnické

=vlastnictví jedné věci více osobami.

PODÍLOVÉ SPOLUVLASTNICTVÍ

-přesně vymezen podíl jednotlivých spoluvlastníků na právech a povinnostech vyplívající ze spoluvlastnictví –Vzhledem k věci jako celku, se spoluvlastníci považují za jedinou osobu a nakládají s ní jako jediná osoba. Každý spoluvlastník má právo k celé věci.

Pokud chce jeden ze spoluvlastníků prodat svůj podíl, mají na něj předkupní právo jeho spoluvlastníci. -neplatí tehdy, jde li o osobu blízkou.

K rozhodnutí o významné záležitosti týkající se společné věci, zejména o jejím podstatném zlepšení nebo zhoršení, změně jejího účeluvči o jejím zpracování, je třeba alespoň dvoutřetinové většiny hlasů spoluvlastníků. Nedosáhne-li této většiny, rozhodne soud.

ZRUŠENÍ PODÍLOVÉHO SPOLUVLASTNICTVÍ

-dohodou / rozhodnutím soudu

Nemovitost- písemná dohoda

Věc dělitelná- podle velikosti podílů

Věc nedělitelná:

- převezme jeden spoluvlastník a ostatní podle velikosti jejich podílů vyplatí

Nezájem o věc prodej a výtěžek rozdělen podle velikosti podle podílů

SOUD NEVYHOVÍ NA ZRUŠENÍ SPOLUVLASTNICTVÍ PŘI PODEZDŘENÍ NA SPEKULACE (inflanční růst cen)

Nesmí být poškozeny osoby, které mají na nemovitosti nějaká práva(hypotéka, věcná břemena)

Nedohodnou-li se spoluvlastníci o zrušení spoluvlastnictví, rozhodne o něm na návrh některého ze spoluvlastníků soud. Rozhodne-li soud o zrušení spoluvlastnictví, rozhodne zároveň o způsobu vypořádání spoluvlastníků.

SPOLEČNÉ JMĚNÍ MANŽELŮ

- Předmětem společného jmění je vše, co může být předmětem vlastnictví a bylo nabyto za trvání manželství. Výjimkou jsou věcí získané darem nebo dědictvím, věci osobě potřebné nebo výkonu povolání nebo podle předpisu o restituci(pokud majetek vlastnil už před uzavřením manželství)
- Také závazky jednoho či obou manželů, které vznikly za dobu trvání manželství Výjimkou jsou tedy závazky, které náleží výhradně jednomu z nich.
- Část majetku může jeden z manželů použít k podnikání jen se souhlasem druhého.
- Manželé mohou smlouvu uzavřenou před notářem upravit společné jmění odchylně.
- Běžné záležitosti týkající se společného majetky může vyřizovat každá z manželů sám. V ostatních záležitostech je nutný souhlas obou manželů, jinak je právní úkon neplatný.

ZÁNIK BEZPODÍLOVÉHO VLASTNICTVÍ

=zánik manželství

=odsouzení jednoho z manželů k trestu odnětí majetku(trestní řízení-trestní právo)

Na návrh jednoho z manželů soud zruší bezpodílové spoluvlastnictví ze závažných důvodu

1. Jeden z manželů získal oprávnění podnikat, druhý podá návrh na zrušení bezpodílového spoluvlastnictví= soud musí vyhovět
2. Oba podnikají= oba mohou podat návrh

Zrušení bezpodílového vlastnictví se vypořádá dohodou nebo rozhodnutím soudu nebo ze zákona.

Ze zákona: Pokud do tří let od zániku bezpodílového vlastnictví nedošlo k jeho vypořádání dohodou nebo soudem, pak movité věci připadnout tomu, kdo je výlučně užívá pro potřebu svou nebo své rodiny a domácnosti.

Ostatní ne/movité věci připadnou do spolu podílového vlastnictví-podíly jsou stejné+ vzniká právo na náhrady vyložené na majetek, který přechází do vlastnictví druhé osoby+ přihlíží se k potřebám nezletilých dětí

PRÁVA K VĚCEM CIZÍM

Právo zástavní- vzniká na základě smlouvy mezi věřitelem a zástavcem (věřitel půjčil zastánci určitý obnos. Jelikož se chcete pojistit pro případ, že by zástavce nebyl schopen splácet. Zajistí si náhradní uspokojení své pohledávky)

Zastavit lze věc movitou i nemovitou. Pokud je předmětem zástavy nemovitost, jedná se o hypotekární zástavní právo = hypotéka. Pokud je předmětem zástavy nemovitost vzniká na ni zástavní právo až vkladem ho katastru nemovitostí. Dále- soudcovské zástavní právo, vznik zástavního práva přímo ze zákona. Zástavní právo zanikne , jestliže zanikne zajištěná pohledávka-zaplacení dluhu

Věcná břemena- znamenají omezení vlastnického práva vlastníka NEMOVITOSTÍ- vlastník nemovitosti je povinen ve prospěch někoho jiného něco konat, něčeho se zdržet nebo něco strpět.

Vznikají smlouvou, děděním, rozhodnutím státního orgánu, vydržením nebo přímo ze zákona.

Smlouva o zřízení věcného břemene musí být písemná

Obsahem věcného břemen jsou různá práva a povinnosti

Zanikají především smrtí osoby, ne kterou bylo právo věcného břemene vázáno, nebo zánikem služebné nemovitosti.

Právo zadržovací-retenční.

Vzniká tím, že věřitel zadrží dlužníkovi věc. Věřitel může odmítnout věc dlužníkovi vydat, dokud tento

dluh nezaplatí Předmětem může být jen věc movitá.

Kupní smlouva

-kupní smlouvou se prodávající zavazuje,že kupujícímu odevzdá věc prodávajícímu.

-převádění věci za úplatku(cenu)

-sjednání ústně

-věc movitá se stává vlastnictvím převzetím,nemovitá vkladem do katastru

-prodávající musí upozornit na vady

1) výhrada zpětné koupě

-z ujednání o výhradě zpětné koupě vzniká kupujícímu povinnost převést na požádání věc prodávajícímu za úplatu zpět.Kupující vrátí prodávajícímu věc v nezhoršeném stavu a prodávající vrátí kupujícímu kupní cenu.

-Výhradu zpětné koupě lze uplatnit jak na věc movitou,tak na věc nemovitou.

-není vyžadovaná písemná forma

-Nebyla-li ujednána lhůta,ve které má prodávající právo žádat vrácení věci,platí u k movité věci

za ujednanou tříletá lhůta a u nemovité věci desetiletá lhůta. SCHOVÁVAT VEŠKERÉ DOOKLADY!!!!

2) předkupní právo

-u předkupního práva jsou stranami předkupník a koupěchtivý

-ujedná-li předkupník k věci předkupní právo,vzniká dlužníku povinnost nabídnout věc předkupníkovo

ke koupi,pokud by ji chtěl prodat koupěchtivému

-Předkupník zaplatí kupní cenu v ujednané lhůtě,jinak do 8 dnů po nabídce u věci movité a nemovité věci do 3 měsíců po nabídce.Neučiní-li to,předkupní právo zanikne.

-Nabídka ke koupi nemovité věci vyžaduje písemnou formu.

-Výhrada předkupního práva zavazuje dědice.

STAVBY:právní spojení pozemku a stavby v jednu nemovitou věc se odloží až do doby ,kdy se vlastnictví pozemku i stavby spojí v rukou jediného vlastníka –tím zakládá vlastníkovi pozemku zákonné předkupní právo ke stavbě a vlastníku stavby předkupní právo k pozemku.

Bude-li chtít vlastník stavby prodat svou stavbu,bude mít povinnost nabídnout ji nejprve vlastníkovi pozemku k odkoupení a naopak.— Nebude-li předkupní právo vlastníkem stavby nebo pozemku využito ,zůstane zachováno a bude zatěžovat věc i nadále.Bude-li ovšem předkupní právo využito ,dojde k právnímu spojení obou věcí,kdy stavba se stane součástí pozemku a předkupní právo zanikne.

3) Koupě na zkoušku:

-kdo koupí věc na zkoušku,kupuje s podmínkou,že věc ve zkušební lhůtě schválí.

-Pokud si strany neujednají zkušební lhůtu,činí u movitých věcí tři dny a u nemovitých věcí jeden rok od uzavření smlouvy.

-Platí,že kupující věc schválil , neodmítl-li ji ve zkušební době .—-Kupující nemá právo věc odmítnout, nemůže-li ji vrátit ve stavu, v jakém ji převzal.K změnám vyvolaným vyzkoušením věci se nepřihlíží.

PRODEJ ZBOŽÍ V OBCHODĚ A REKLAMACE

-občanský zákoník upravuje práva a povinnosti účastníků při prodeji zboží v obchodě. Prodávající odpovídá za vady věci při převzetí i za vady v záruční době.Neodpovídá za vady vzniklé jejich použitím a opotřebením.

Záruční doba je 24 měsíců(uvedeno v záručním listě),uplatnění nároku za vady se nazývá reklamace

Reklamační nároky se uplatňují u prodávajícího.

-Vada neodstranitelná-brání řádnému užívání,kupující má právo na výměnu či odstoupení od smlouvy (vrácení peněz)

-U jiných neodstranitelných vad,které však nebrání řádnému užívání , se respektuje slova z ceny.

Druhý oddíl v(§ 1820-1867) se věnuje smlouvám uzavíraným pomocí prostředků komunikace na dálku a smlouvám uzavíraným mimo obchodní prostory,kdo lze jej poukázat např. na § 1822 a 1844,které stanoví závaznost údajů sdělených před uzavřením smlouvy.

Ochranu spotřebitele sledují i ustanovení § 1838 a 1851 obsahující pravidla o neobjednaném plnění.

Uzavírání darovací a směnné smlouvy